

Koncepce výzkumu, vývoje a inovací na období 2016–2021

Moravská zemská knihovna v Brně

1. Úvodní informace

Název organizace: Moravská zemská knihovna v Brně

Sídlo organizace: Kounicova 65a, 601 87 Brno

Zřizovatel: Ministerstvo kultury České republiky

Právní forma: státní příspěvková organizace

[Moravská zemská knihovna v Brně](#) (dále jen MZK) je veřejnou výzkumnou organizací ([zákon č. 341/2005 Sb.](#), o veřejných výzkumných institucích), jejímž hlavním účelem je provádět základní a aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo transferu technologií. MZK je druhou největší veřejnou vědeckou knihovnou v České republice a největší vědeckou knihovnou na Moravě. Vedle významné úlohy v oblasti informační podpory vědy, techniky i kultury plní MZK ze zákona i funkci krajské knihovny pro Jihomoravský kraj.

Tato koncepce (dále koncepce VaV) formuluje ve střednědobé perspektivě záměry MZK v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Vychází primárně z funkce MZK jako výzkumné organizace a reflektuje její postavení v Národním systému výzkumu a vývoje a inovací. Vzhledem k pozici MZK v Národním systému výzkumu a vývoje a inovací je základním strategickým rámcem, na kterém je koncepce VaV MZK založena, (Aktualizace NP VaVal), schválená usnesením vlády dne 24. dubna 2013 č. 294.

Koncepce VaV MZK vymezená ve vztahu k Aktualizaci NP VaVal v sobě zahrnuje základní principy této politiky, které byly knihovnou akceptovány a realizovány v její výzkumně-vývojové praxi již v uplynulých letech. Především jde o princip spolupráce mezi tvůrci a uživateli výsledků výzkumu a vývoje a o princip internacionalizace výzkumu. Současně koncepce VaV MZK předpokládá plné využití dostupných legislativních a finančních nástrojů dokumentu Aktualizace NP VaVal do praxe.

Spolu s funkcí danou postavením MZK v národním systému výzkumu a vývoje a inovací koncepce VaV reflektuje i dvojici dalších důležitých funkcí MZK, funkci informační a vzdělávací, a vazbu těchto funkcí na oblast výzkumu, vývoje a inovací. Kromě Aktualizace NP VaVal proto koncepce přihlíží i k dalším strategickým dokumentům – především jde o Státní kulturní politiku 2015-2020, [Integrovanou strategii podpory kultury do roku 2020](#), [Meziresortní koncepci aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity do roku 2022](#), vypracovanou Ministerstvem kultury České republiky a Koncepcí rozvoje knihoven ČR na aktuální období. Zahnutí základních principů této koncepce výzkumu a vývoje a inovací v oblasti kultury do strategické koncepce VaV MZK vyjadřuje spojení funkcí MZK jako výzkumné organizace a veřejné vědecké knihovny, tj. kulturní instituce, určené ke shromažďování, evidenci, uchování, ochraně, zpřístupňování národního movitého kulturního dědictví. K dalším strategickým dokumentům akcentovaným koncepcí VaV MZK náleží [Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací](#), zejména priorita číslo 4: Sociální a kulturní výzvy.

2. Analýza výchozího stavu výzkumu vývoje a inovací v MZK

MZK byla a je řešitelkou projektů národních i evropských. Přehled projektů je samostatnou přílohou této koncepce. Mimo ně se MZK soustředila na vývoj volně dostupného softwaru pro sdílení obálek, obsahů a dalších prvků, obohacujících informace o knihách v katalogích knihoven. Na základě tohoto softwaru vybudovala MZK úspěšnou službu ObalkyKnih.cz, kterou nyní provozuje Sdružení knihoven ČR. Dalším významným projektem je digitální knihovna Kramerius, na jejímž rozvoji se MZK podílí v podobě open source mobilních aplikací a ve zdokonalování strojového komunikačního rozhraní nebo doplňování podpory pro ukládání a přehrávání zvukových dokumentů. Významný je rovněž příspěvek MZK k rozvoji open source systému VuFind, který je volně dostupnou alternativou pro webový katalog knihovny a pro řadu specializovaných portálů (cistbrno.cz, historickyfondy.cz a narodnifonoteka.cz). MZK přispěla i k rozvoji online nástrojů pro digitalizaci starých map a jejich zpřístupnění.

Základem každé moderní knihovny je její katalog a na něj napojené služby. Součástí Koncepce rozvoje knihoven je i priorita vybudování centrálního portálu knihoven. MZK se na vzniku tohoto portálu podílí zejména v oblasti tvorby a prosazování potřebných komunikačních standardů, jejich implementaci a nasazení v rámci infrastruktury českých knihoven. Klíčovými oblastmi jsou zde sklizení metadat, integrace služeb knihovních systémů prostřednictvím standardních protokolů a rozhraní a v neposlední řadě i problematika identit čtenářů a online plateb v kontextu služeb knihoven.

V souvislosti s potřebou koncepčního řešení ochrany zvukového dědictví MZK podnikla řadu kroků k jeho realizaci, včetně přípravy metodických a strategických materiálů a portálu Virtuální národní fonotéka, jehož cílem je agregace informací o zvukových dokumentech ve sbírkách našich institucí, resp. bohemikálních. Tento nástroj se stává nezbytným předpokladem ucelené koncepční práce s touto částí národní kulturní paměti.

MZK je dále aktivní i v oblasti vzdělávání, pořádá jednání pracovních skupin, odborné workshopy, konference a školení. Jako doplnění těchto aktivit je pak nutno chápat i činnost zlepšující informační infrastrukturu – tedy projekty v oblasti retrospektivní konverze, autorit a především digitalizace, kde je zájem soustředěn jednak na unikátní rukopisy a další dokumenty z oblasti historických fondů a dále pak na periodika 19. a počátku 20. století ohrožená degradací papíru.

MZK také spolupracovala s Národní knihovnou na vytvoření služby archivace národního webu – WebArchiv.

Před rokem 2015 se tak výzkumné a vývojové kapacity MZK soustředily do dvou hlavních oblastí, které vytvářejí vzájemně logicky propojený celek.

- Oblast knihovnědy a s ní různým způsobem související historický výzkum a práce s fondem
- zpřístupnění a ochrana kulturního dědictví za využití digitálních technologií.

MZK připravila v roce 2015 do Programu aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity II (NAKI II) 11 projektových žádostí a od roku 2016 předpokládá řešení alespoň části z nich.

Vedle programu NAKI II se předpokládá rovněž zapojení do GAČR, dále do evropských projektů různých operačních programů.

3. Tematické priority výzkumu, vývoje a inovací

3. 1. Knihověda, studium knižní kultury a literatury, studia nových médií

Dějiny knihy, knihoven a literatury představují jeden z nejdůležitějších segmentů dějin společnosti, hodnot, komunikace a médií. Výzkum proměn forem a funkce literatury v podobě konkrétního statku – knihy, i v podobě duchovního statku – kulturního vědomí, umožňuje odhalit genezi vztahů, na nichž je založena i současná mediální společnost a

jejichž prostřednictvím společnost vytváří svoji hodnotovou i vědomostní orientaci. Důležitou částí výzkumu v této sféře je pak i poznání historického kontextu doby, k jehož celostnímu pojetí knihovědné a literárněvědné bádání nemalou měrou přispívá a směřuje. Tištěné dokumenty zaznamenávají například počátky utváření veřejného mínění, časopisecká komunikace ukazuje na formování kritické vědy, text i obraz jsou nástrojem pro pochopení ideologie, a studium dějin budování fondů nabízí možnost rozkrýt formování občanských, národních a v obecném smyslu kulturních společností, které se prostřednictvím této činnosti identifikují s určitým souborem hodnot a transformují abstraktní principy do konkrétní, materializované podoby. Bádání v této oblasti pak nezastupitelně přispívá k prohloubení vědomostí o literární, kulturní a společenské historii.

Nutnou podmínkou pro studium v této oblasti je především dostatečné zpřístupnění fondů knihoven. MZK již řadu let buduje základní retrospektivní evidenci v podobě databáze. Vedle zdokonalení záznamů bude zároveň nutné přenést získané know-how do prostředí menších institucí, které samy nemají kapacitu na zpřístupnění zejména starších dokumentů, které vlastní. MZK rovněž plánuje dokončit elektronické zpracování v podobě databáze u církevních knihoven na území jižní Moravy, které byly před rokem 1990 v její odborné správě. Oblastí zájmu jsou rovněž zámecké fondy jižní Moravy, které by spolu s fondy církevními a kmenovým fondem MZK měly tvořit (zvláště v podobě přístupné v sdruženém katalogu historických fondů) základ knihovědného výzkumu v regionu i nad jeho rámec.

Nedílnou součástí vědecké práce MZK je aktivní, odborná práce s primární literaturou a vytváření ucelených tematických souborů, které jsou bází pro další vědecké bádání. MZK proto usiluje o přípravu materiálových a komentovaných edic, které poskytnou pramennou bázi pro další práci v oblasti literární i obecné historie a východisko dalším humanitně zaměřeným disciplínám, které se zabývají různými aspekty a fenomény dějin společnosti.

MZK chce být institucí, která prezentuje výsledky svého výzkumu nejen v odborných časopisech a monografiích nebo formou odborných i popularizačních výstav, ale která je také dokáže zprostředkovat co nejširší veřejnosti. Důraz bude v této souvislosti mj. položen na digitální zpřístupnění dokumentů. Tato činnost klade vysoké nároky na technickou podporu, jejímž úkolem bude hledat nové cesty pro prezentaci výsledků odborné práce; v jejím rámci vyvinutý software by měl mít uživatelsky co nejpřístupnější charakter. V oblasti kultury je tuto aktivitu možné označit jako aplikaci výsledků výzkumu, protože právě tato poslední etapa se zásadní měrou podílí na všeobecné kultivaci společnosti, na zajištění rovného přístupu k informacím, a tedy na rozvoji vzdělanosti, a v kontextu proponovaného zaměření MZK i na vytváření kolektivní identity občanské společnosti

3.2. Ochrana analogových fondů

Ochrana analogových fondů vychází z [Mezirezortní koncepce aplikovaného výzkumu a vývoje národní kulturní identity Ministerstva kultury](#). Z hlediska knihoven se jedná o různé druhy dokumentů (textové, grafické, zvukové, digitální, atd.) na různých typech nosičů (papír, magnetická média, optická média, filmy, gramofonové desky, pergamen, atd.). Dokumenty, jako předměty ochrany, s sebou přinášejí specifické problémy vyvolané kupříkladu stárnutím a degradací nosiče informačního obsahu. Trvalé uchování knihovních sbírek je tedy závažným problémem současnosti. MZK jako knihovna, která má povinnost trvale uchovávat konzervační fond, se proto zapojuje do aktivit spojených s výzkumem a vývojem v této oblasti.

V předchozím období se MZK snažila nejen o aktivní ochranu vlastního zejména historického fondu prováděním restaurátorských zásahů, ale zapojila se také do výzkumu v oblasti degradace papírové podložky zejména v závislosti na její kyselosti. Zde se jako vhodná ukázala koordinace a spolupráce s Národní knihovnou, která je v tomto ohledu velmi dobře vybavena. Obě knihovny uchovávají konzervační fond a tak je možné provádět potřebná měření u stejných typů dokumentů uložených v různých klimatických podmínkách. Tato

kontrolní měření poskytují informace o vlivu klimatických podmínek na degradaci nosiče, což jsou informace nezbytné pro stanovení postupů ochrany.

Pro období 2016–21 se předpokládá zejména řešení problémů v následujících oblastech:

- Ochrana dokumentů na papírovém nosiči informací
- Ochrana dokumentů na jiném než papírovém nosiči informací

Výzkum a vývoj v této oblasti lidského poznání patří k těm, které vyžadují partnerství více výzkumných institucí, věnujících se výzkumu a vývoji v různých vědeckých disciplínách, institucí, které disponují vedle znalostně vybavených pracovníků také potřebným materiálním a technickým vybavením. MZK bude účelně vyhledávat vhodná partnerství pro tento záměr v českém i zahraničním kontextu.

3. 3. Akvizice, ochrana a zpřístupnění digitálních dokumentů a vývoj on-line služeb knihoven.

Oblast digitálních dat zahrnuje několik základních okruhů. Je to jednak okruh akvizice digitálních dokumentů, ať už se jedná o digitalizaci původně analogových předloh (včetně souvisejících činností, jako je evidence a příprava dokumentů), nebo o získávání dat vzniklých již v digitální podobě, například formou web harvestingů či jiných forem depozitů. Dále je to oblast dlouhodobé péče o digitální data a jejich ochranu (digital preservation), která zahrnuje nejen snahu o zachování dat bez nežádoucích změn, ale zejména péči o informace, které jsou těmito daty reprezentovány. Poslední oblastí je pak zpřístupnění digitálních dokumentů a online služeb knihoven.

V oblasti obrazových dokumentů (grafika, staré mapy, fotografie) došlo v uplynulém období k jejich rozsáhlému elektronickému zpracování a ve většině případů též k digitalizaci, u map rovněž k online prezentaci. Pro následující období je počítáno s adekvátní online prezentací souboru grafik. Zde bude hlavní příspěvek MZK směřován k aplikaci a k rozvoji jak poznatků a nástrojů pro práci s těmito typy dokumentů jako digitalizovanými zdroji, tak pro jejich poznání jako specifické součásti paměťových dokumentů, tedy v rámci studia možností jejich přínosu pro poznání dějin společnosti.

3. 3. 1. Akvizice digitálních dokumentů

V této oblasti předpokládáme navázání na dosavadní výsledky a pokračování výzkumu a vývoje jak v oblasti digitalizace a souvisejících činností (mimo aktivit v oblasti digitalizačních zařízení např. vývoj nebo zdokonalování softwarových nástrojů pro identifikaci, tvorbu metadat a sledování toku dokumentů digitalizační linkou), tak v oblasti získávání digitálních dokumentů, zejména sklizením webu, ale například i v oblasti digitálního depozitů.

3. 3. 2. Zpřístupnění digitálních dokumentů

Dalším okruhem je zpřístupnění archivovaných dat. Zde bude prioritou výzkum v oblasti zpřístupňování obrazových, textových i zvukových dokumentů uživatelsky přívětivými metodami, využívajícími nejnovější technologie a umožňujícími interakci uživatelů. Cílem bude otevření dat nejen přímo uživatelům, ale i jejich zpřístupnění pro automatizované nástroje umožňující integrovat tato data do systémů třetích stran, a tím dosažení synergického efektu.

Výzkumná, vývojová a inovační činnost bude i nadále zacílena na získávání a aplikaci poznatků, které umožní evidenci a trvalé zpřístupnění kulturního dědictví a informací veřejnosti. I v této oblasti MZK navazuje na předchozí práci, jejímž cílem je zpřístupnit co možná největší část historického i novodobého kulturního i vědeckého dědictví občanům v digitální podobě. V tomto kontextu je nezbytné zmínit udržitelnost projektu Národní digitální knihovna, který bude na již dosažených výsledcích stavět, ale zároveň vytvoří nové požadavky na výzkum, vývoj a inovace, z nichž se MZK soustředí zejména na sféru digitalizovaných map (včetně vazby na oblast geografických informačních systémů) a dalších obrazových dokumentů; ze zřetele však nebudou puštěny ani dokumenty zvukové. Jednou z

důležitých aktivit bude spolupráce na rozvoji digitální knihovny Kramerius včetně mobilních aplikací.

Specifickou sférou je výzkum čtenářských potřeb v oblasti dětského čtenářství a navazující platforma pro zpřístupnění vybraných e-publikací.

3. 3. 3. LTP (dlouhodobá ochrana digitálních dokumentů)

Samostatným okruhem práce s digitálními dokumenty je ochrana digitálních dat. V této oblasti půjde zejména o vývoj nebo zdokonalování nástrojů umožňujících monitorovat integritu digitálních dat a jejich trvalou čitelnost a interpretovatelnost. Předmětem ochrany tak nejsou jen samy digitální dokumenty, ale i metadata je popisující a případně interpretující software. Vedle práce s digitálními daty bude pozornost zaměřena i na ekonomičnost a spolehlivost nosičů informací a způsoby ochrany dat na nich uložených. Důležitým hlediskem však bude i možnost snadného zpřístupnění archivovaných dokumentů.

MZK byla pověřena vedením prací na řešení problematiky LTP jako tematické priority v rámci koncepce rozvoje knihoven. Doposud vzniklá doporučení a analýzy, jakož i další materiály v této oblasti jsou průběžně zpřístupňovány na <https://sites.google.com/a/mzk.cz/koncepce-ltp/plneni>.

Podarilo se vytvořit skupinu spolupracujících institucí motivovaných zájmem o problematiku dlouhodobého uchování digitálních dat. Mimo Národní knihovnu a MZK jsou to například KNAV a ÚVT MU, dalším významným partnerem je i Národní archiv, do spolupráce je zapojen i kraj Vysočina.

Klíčovými oblastmi zůstává problematika certifikací důvěryhodných repozitářů (ať už self-audit různých stupňů, nebo následná certifikace), zkoumání možností využití volně dostupného softwaru, hledání optimálních způsobů fyzického ukládání dat a vhodných datových nosičů a v neposlední řadě i problematika ekonomických nároků na dlouhodobé uchovávání digitálních dat.

3. 3. 4. Online služby knihoven, katalogy, portály

Klíčovou rolí knihoven je poskytování informací. Ty však nemůže poskytovat bez online katalogu a dalších pokročilých nástrojů, umožňujících prohledávat z jednoho místa co největší šíři informačních zdrojů a zároveň poskytnout uživateli nejlepší, uživatelsky vstřícné služby. MZK proto bude pokračovat v dalším rozvoji již vybudovaných portálů včetně Centrálního portálu knihoven – portálu Knihovny.cz. Důraz bude kladen na stabilizaci vývojového týmu a rozšíření záběru portálů jak co do zapojených zdrojů, tak co do okruhu zprostředkovaných služeb.

3. 4. Zvukové dokumenty

Součástí řady v tomto dokumentu zmíněných aktivit jsou zvukové dokumenty. MZK je díky svým aktivitám na poli ochrany zvukových dokumentů připravena plnit roli sektorového agregátora pro zvukové dokumenty v rámci paměťových institucí ČR a stát se metodickým centrem pro digitalizaci zvukových dokumentů a pro celostní koncepční ochranu toto typu kulturní paměti. Tyto aktivity se podobně jako doposud neobejdou bez aktivní spolupráce s řadou dalších zainteresovaných osob a institucí. Jednou z priorit bude proto i rozvoj aktivit národní pracovní skupiny pro problematiku zvukových dokumentů, kterou MZK pomáhá obnovit.

3. 5. Informační infrastruktura výzkumu, vývoje a inovací

MZK je nejen součástí národního systému VaV, ale na základě svého statutu je zároveň součástí jeho informační infrastruktury. Z tohoto hlediska a v postavení vědecké knihovny s právem celonárodního povinného výtisku, který bez ohledu na nosič informací získává, eviduje, uchovává a zpřístupňuje informace a poznatky z oblasti kultury, vědy, techniky a

ekonomiky, reprezentuje strategický nástroj, který je určen jak k podpoře poznání dějin a národní identity a rozvoje kultury, vědy, techniky, výzkumu a vývoje, tak k podpoře rozvoje pro-inovačního prostředí daného státu. MZK je ovšem nejen vědeckou knihovnou, plní i funkci krajské knihovny Jihomoravského kraje. Tato skutečnost z knihovny činí přirozený prvek regionálního inovačního systému, jehož význam umocňuje fakt, že její součástí je regionální centrum patentových informací.

Aktualizace NPVaVal, na které je koncepce VaV MZK založena, i další strategické dokumenty České republiky, jakož i dokumenty Evropské Unie upozorňují na potřebnost kvalitní informační infrastruktury VaV. Pro zlepšení stávajícího stavu knihovna zamýšlí výzkum uživatelských potřeb v oblasti vědy a techniky. Tento výzkum bude realizován na celonárodní úrovni, pokud možno ve spolupráci s dalšími vědeckými knihovnami České republiky, ale i na úrovni regionální, kde bude výzkum orientován primárně na průmyslovou sféru s cílem zlepšení inovačního systému Jihomoravského kraje. Ani zde výzkum nevylučuje spolupráci; vhodnými partnery budou instituce aktivně angažované v inovačním systému kraje, ať již z oblasti veřejného či soukromého sektoru. Knihovna předpokládá, že výsledky výzkumu uživatelských potřeb umožní zdokonalení informačních služeb v oblasti vědy a techniky, výzkumu a vývoje, v oblasti podpory inovačních aktivit, v oblasti podpory transferu poznatků do průmyslové praxe. MZK neuvažuje jít pouze tradiční cestou získání, tj. zakoupení, adekvátních informačních zdrojů pro vědu, techniku a ekonomiku, ale bude se pokoušet i o vytvoření těchto informačních zdrojů nebo alespoň o urychlení či usnadnění přístupu k existujícím informačním zdrojům pro uvedené oblasti (webové portály, digitální knihovny).

Vedle výše zmíněného hlavního směru výzkumných aktivit v oblasti infrastruktury výzkumu, vývoje a inovací zde existuje problematika národních informačních systémů výzkumu a vývoje a inovací (dále IS VaVal). Ve vztahu k této problematice zvažuje MZK zapojení do prací na dalším zdokonalování národního Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ČR, zejména té jeho části, která umožňuje vkládání a editaci dat o výsledcích výzkumu a vývoje. Konkrétně by šlo o spolupráci při validaci dat v rejstříku informací o výsledcích (RIV IS VaVal). Vzhledem k významu evropské spolupráce při výzkumu a vývoji MZK nevylučuje účast v projektech směřujících k zvýšení vzájemné interoperability tohoto typu informačních systémů v rámci Evropského výzkumného prostoru.

K dalším závažným problematikám náleží otázky spojené s evidencí výsledků výzkumu a vývoje a jejich zpřístupněním, tj. s evidencí duševního vlastnictví organizace a jejich průmyslově právní ochranou. Zde je zapotřebí vypracovat zejména adekvátní metodiky pro evidenci různých druhů nehmotných statků.

4. Systémové priority výzkumu, vývoje a inovací

4.1. Spolupráce

MZK má zájem vytvářet řešitelské týmy nejen s institucemi obdobného funkčního typu, tedy s Národní knihovnou ČR, Knihovnou Akademie věd ČR a dalšími výzkumnými organizacemi paměťového typu (knihovny, archivy, muzea, galerie) na regionální, národní či mezinárodní úrovni, ale i s jinak funkčně zaměřenými subjekty: univerzitami, vysokými školami, výzkumnými ústavy, s institucemi z veřejné sféry, s podnikatelskými subjekty i neziskovými organizacemi. Spolupráci na řešení problémových okruhů výzkumu a vývoje považuje za nezbytnost, vzhledem k multioborovosti současného výzkumu a vývoje i ke stále se zvyšujícím požadavkům na jeho technické, materiální a finanční zabezpečení.

Neoddělitelnou součástí výzkumu a vývoje je mezinárodní spolupráce, protože pouze ta může zajistit úspěšný a efektivní výzkum a vývoj. MZK pokládá spolupráci s evropskou a světovou vědeckou komunitou za prostředek, podporující modernizaci českého výzkumného prostředí, který může napomoci udržet kvalitu českého výzkumu na evropské respektive

světové úrovni. Pro český výzkum a vývoj je nejpodstatnější zapojení do celoevropských výzkumných struktur.

V rámci koncepce VaV MZK je usilováno o zapojení do regionálních struktur ve smyslu zapojení do regionálního inovačního systému Jihomoravského kraje. MZK uvažuje o spolupráci se subjekty znalostní infrastruktury, a to i se subjekty, s nimiž doposud nenavázala bližší kontakt a které jsou pro konkurenceschopnost regionu významné; především proto, že propojují soukromou, veřejnou a univerzitní sféru do modelu známého jako „Triple Helix“: vědecký park Brno, technologický park Brno, Jihomoravské inovační centrum, CERIT-SC apod.

4.2. Využití výsledků v praxi

Základním účelem výzkumu a vývoje je transfer výsledků směrem k praxi, k potenciačním uživatelům výstupů výzkumných a vývojových činností. Aplikace výsledků, tj. jejich hospodářské zhodnocení, nemusí být pochopitelně záležitostí právě té instituce, která je realizátorem těchto aktivit. MZK si je této skutečnosti dobře vědoma. Jednak jako aktivní účastník výzkumu a vývoje, který pro realizaci svých výzkumných a vývojových aktivit z valné části využívá veřejné finanční prostředky a napomáhá tím k využití výsledků svého výzkumu a vývoje. Tyto prostředky v podstatě reinvestuje do rozvoje, a to na znalostním základě jako informační instituce - vědecká knihovna, která logicky patří k informační infrastruktuře výzkumu a vývoje a inovací.

Z tohoto důvodu se MZK snaží výsledky své činnosti co nejdříve zpřístupnit. Proto také zveřejňuje jednotlivé výsledky VaV v co nejvyšší míře volně prostřednictvím internetu a akcentuje vývoj volně šiřitelného softwaru s otevřeným zdrojovým kódem nebo provozovaného formou volně dostupné služby, zasazuje se také o co největší dostupnost svých dat prostřednictvím otevřených rozhraní (API).

4.3. Druhy výsledků výzkumu a vývoje

Na základě vyhodnocení dosažených výsledků předchozích let je možné učinit poměrně přesný odhad budoucích výsledků v jednotlivých tematických oblastech z hlediska druhů výsledků.¹ Druhy výsledků budou odpovídat charakteru jednotlivých oblastí výzkumu. Zatímco v oblasti knihovědné budou výsledkem převážně různé druhy publikací, v oblasti digitálních dokumentů půjde vedle těchto typů výsledků také o výsledky nebodované: tedy zejména software, případně i funkční vzorek, prototyp, poloprovaz nebo uplatněná certifikovaná metodika. I v dalších oblastech lze predikovat výsledky výzkumu ve výše uvedené formě.

Dále budou pokračovat i aktivity mající za cíl propagaci výsledků VaV. Proto se budou pracovníci MZK aktivně účastnit i konferencí a další přednáškové činnosti a pořádat odborná školení, výstavy, workshopy nebo konference.

5. Personální zabezpečení výzkumu a vývoje

Díky již realizovaným a v současnosti řešeným projektům disponuje MZK výzkumným a vývojovým týmem, který zahrnuje odborníky z oblasti literární vědy, knihovny a historie a rovněž informatiky, knihovnictví a informační vědy, kteří jsou současně vybaveni praktickými znalostmi z realizace tuzemských či zahraničních projektů. Tito zaměstnanci jsou zárukou realizace záměrů koncepce VaV.

Na strategické úrovni řízení zajišťuje realizaci a kontrolu koncepce výzkumu, vývoje a inovací, včetně provázanosti jejích jednotlivých částí vedení knihovny a poradní orgány ředitele MZK – vědecká rada MZK v koordinaci s „Odborem projektového programování“, se „Sekcí vývoje, výzkumu, inovací a digitalizace“ a ve spolupráci s dalšími útvary knihovny.

¹ Druhy výsledků jsou chápány tak, jak jsou vymezeny pro účely Informačního systému VaV.

30. prosince 2015

prof. PhDr. Tomáš Kubíček, Ph.D.

ředitel Moravské zemské knihovny v Brně.